

Kadernota 2020 van de PvdA-fractie Laarbeek (Spreektekst).

Mijnheer de voorzitter, voor ons ligt de tweede Kadernota van deze raadsbrede coalitie. Na intensieve en voor Laarbeekse begrippen lange onderhandelingen, lag er vorig jaar een mooi coalitieakkoord "Handen ineen" waar de raad unaniem achter is gaan staan. Was de vorige kadernota door tijdsdruk beperkt van opzet, dit is deze keer beslist niet het geval! Deze kadernota is wel compleet. Maar tegelijkertijd ook de moeilijkste kadernota die we hebben behandeld! Want, door keuzes die het Rijk maakt en oplopende kosten bij bijna alle Gemeenschappelijke regelingen, hebben wij te maken met een fors tekort aan middelen en zullen we stevige keuzes moeten maken. Als je de titels van beide kadernota's achter elkaar leest is dat precies wat de uitdaging voor ons als raad is: Samen verder evenwicht brengen! Met andere woorden: dat we eensgezind, keuzes maken om een betrouwbare overheid te blijven in het belang van onze burgers. De PvdA-fractie is bereid om daar verantwoordelijkheid voor te nemen en vertrouwt erop dat ook de andere fracties dat doen, want wat voorligt is zeer serieus en vraagt veel van iedereen, zeker als je uitgaat van de verschillende visies die we als partijen soms hebben. De PvdA gaat bij zijn beschouwingen altijd uit van één kernbegrip: solidariteit. Daarnaast vinden we gelijke kansen in het leven belangrijk.

De uitgangspunten van deze kadernota zijn: bezuinigen waar kan, behouden van de huidige voorzieningen, en als het moet de lasten verhogen! Dit is te rechtvaardigen omdat de lasten van Laarbeek laag zijn, zeker als je het afzet tegen de regio.

Het onrechtvaardige is voorzitter, en dat moet ons echt van het hart, is dat de huidige regering pocht dat ze de koopkracht van de burger verbetert, maar gemeentes taken oplegt, met onvoldoende middelen om die uit te kunnen voeren. Om een kaalslag te voorkomen, moeten de gemeenten wel de lasten verhogen, want Laarbeek staat niet alleen in deze problematiek. Een voorbeeld daarvan is het onbegrijpelijke besluit van diezelfde regering over het abonnementstarief van de WMO en de korting op de BUIG-middelen in onze arbeidsmarktregio. Zo is het Mooi weer in Den Haag en pakken donkere wolken samen over gemeenten zoals de onze. Een schrale troost is dat alle gemeentes hiermee te maken hebben.

Hoe is het overigens met de protesten richting Den Haag? Ik kan u melden dat wij in ieder geval onze Haagse PvdA-fractie hebben geïnformeerd en tot actie gemaand, net als veel andere lokale afdelingen.

Voorzitter voordat ik het vergeet, hierbij de complimenten aan het ambtelijk apparaat voor de wijze hoe de raad werd betrokken bij de voorbereiding van deze kadernota! We hebben nu een reëel inzicht in wat er kan en wat er niet kan. Dat maakt de keuzes niet gemakkelijker, maar wel inzichtelijker.

Het meerjarenperspectief in de kadernota was gedegen. Alle jaarschijven sloten (met een forse OZB verhoging) met zwarte cijfers, alleen 2020 was negatief. Een grote domper is de meicirculaire. Daaruit blijkt dat er nog een gat zit van 6 ton in 2023. In het later gestuurde addendum van het college is er weer een gedegen meerjaren perspectief met weer zwarte cijfers tot in 2023. Het college stelt dus voor om niet nóg meer te bezuinigen en de OZB belasting extra te verhogen. Wij

hebben er begrip voor dat dit pijn doet, maar zien op dit moment geen alternatief, zonder te gaan snijden in de voorzieningen en zo op termijn de sociale samenhang in onze mooie gemeente blijvend aan te tasten.

Alle programma's in deze kadernota zijn samengevat in overzichtelijke voorstellen zoals: niet beïnvloedbare ontwikkelingen, of voorstellen vanuit Gemeenschappelijke regelingen, of noodzakelijk vanuit bestaande voorzieningen, of maatschappelijke investeringen op basis van "Handen ineen". En ook belangrijk: de dekkingsvoorstellen. Zo is uitermate helder aan welke knoppen gedraaid kan worden en aan welke niet, en welke effecten dat heeft. Over het algemeen kan de PvdA-fractie stellen dat keuzes die het college maakt, in de lijn van onze visie past. Maar er zijn ook voorstellen waar we wel moeite mee hebben. Maar, daar komen we zo meteen op terug.

Ook staat de PvdA-fractie vanzelfsprekend open voor alle reële voorstellen van andere fracties, want samen moeten we de klus klaren.

Kan er bezuinigd worden op de procesregisseur AVE die voor € 70.000,- op de begroting staat? Maar als deze persoon aan het begin van het proces goed stuurt, heeft dit wel een inderdieneffect op de latere zorg. Het gevaar is dat goedkoop, duurkoop zal blijken te zijn.

Dat het Woonwagencentrum in Aarle-Rixtel opgeknapt moet worden is voor ons duidelijk. Er is jarenlang niks in geïnvesteerd omdat er sprake was een mogelijk tracé. Onlangs is er een uitspraak gekomen dat het ontmoedigingsbeleid beleid voor woonwagens is opgeheven en dat er weer kan worden uitgebreid. Heeft dat ook consequenties voor Laarbeek?

Een van de noodzakelijke voorstellen waar de PvdA-fractie achter kan staan is de uitbreiding Team Duurzaamheid / RES. Goed dat dit wordt opgepakt, want willen we voldoen aan de klimaatplannen dan moeten er vaart gemaakt worden. Maar voor ons is belangrijk dat duurzaamheid voor iedereen moet gelden. Dus ook voor mensen met een kleine portemonnee.

Voor het uitwerken en implementeren van de nieuwe Omgevingswet wordt er een ton in de meerjarenraming opgenomen. Maar hoe zit het met de ontwerp-visie buitengebied? Die zouden samen ten uitvoer worden gebracht. Graag hier duidelijkheid over.

Duurzaamheid en zorg voor een goed milieu staat bij dit college hoog in het vaandel. De PvdA-fractie staat hier achter denkt voortdurend mee om hierin verbeteringen aan te brengen. Zo is bijvoorbeeld het oplaten van ballonnen niet meer van deze tijd. Het is een bron van vervuiling en richt enorme schade aan bij met name dieren die in en om de zee leven en ballonnen voor voedsel aanzien. Wij zijn dan ook voornemens om een motie in te dienen waarbij we het college verzoeken een wijziging in de APV aan te brengen, waardoor dit soort bewuste vervuiling niet langer wordt toegestaan.

Vorig jaar tijdens de behandeling van begroting heeft de PvdA-fractie een motie ingediend voor verduurzaming bestaande huurhuizen. Deze is unaniem aangenomen en de wethouder is er mee aan de slag gegaan. Wat zijn de resultaten uit het overleg met de Woningstichting?

De integrale visie "het guldenland" is vorige week in de raad behandeld en aangenomen. De vraag blijft: is het wel verstandig om in deze tijd van tekorten zó te investeren? Want de dekking hiervoor is

onder meer gevonden in de reserveringen die we doen voor bereikbaarheid. welk risico lopen we daarmee als er straks middelen nodig zijn voor bijvoorbeeld een oplossing bij de Beekse brug? Voorzitter, waar de PvdA-fractie ook moeite mee heeft is het schrappen van de subsidie VVV. We begrijpen dat er bezuinigd moet worden, maar omdat de gemeente zelf een aantal jaren terug dit geïnitieerd heeft, komt dit onbegrijpelijk over. Ook omdat Laarbeek al jaren recreatie en toerisme promoot. Heeft dit ook nog consequenties voor de VVV De Peel?

Waar ook meer geld naar toe moet zijn zowat alle Gemeenschappelijke regelingen. Bijvoorbeeld de GR Peelgemeenten. Op de noodzakelijke zorgkosten moet structureel € 157.000,- bij! En dan de bijstelling van de uitvoeringskosten, € 108.000,- nu en daarna € 49.000,-. Biedt het rapport “Kiezen of (op)delen” die we gisteren behandeld hebben hierin verbeteringen, ook in financiële zin?

Over de gebouwelijke aanpassing van het Ontmoetingscentrum is al in commissieverband volop gediscussieerd en uiteindelijk is het voorstel in de raad terug genomen. Omdat een onafhankelijk bureau deze zomer onderzoek doet naar herbestemming opties van het Anker, moet dit bedrag dan nog wel opgenomen blijven? Overigens blijven wij voorstander van bundeling van accommodaties. Voorzitter, de PvdA-fractie is erg geschrokken van de uitwerking van de taakstellende bezuiniging van de Bibliotheek van € 50.000,-. Dit zou in kunnen houden dat de vestigingen van Lieshout en Aarle-Rixtel sluiten. Dit treft onze inwoners die minder mobiel zijn en minder draagkrachtig zijn. Ook kan dit consequenties hebben voor het Taalhuis waar mensen die laaggeletterd zijn goede ondersteuning krijgen. Omdat de PvdA voor deze mensen opkomt, zouden we deze bezuiniging graag van tafel hebben. Heeft het college nog gekeken naar alternatieve maatregelen? De PvdA-fractie is voornemens om hier een motie voor in te dienen.

Het college stelt voor om een taakstellende bezuiniging toe te passen van € 306.000,- bij de tot standkoming van het nieuwe subsidieprogramma. Dit zal voor veel verenigingen en instellingen moeilijk worden. Omdat er gezien de tekorten bezuinigd moet worden, kan de PvdA-fractie hier wel achter staan. Wel vragen we uitdrukkelijk dat inclusiviteit een belangrijke plek krijgt in het nieuwe programma.

Wat in het verleden blijkbaar niet is gebeurd is het op gedegen wijze ramen van beheer-, onderhouds- en vervangingskosten voor de gerealiseerde voorzieningen. Dat dit nu wordt meegenomen vinden we reëel. Maar het komt wel op een moment dat alles tegen zit. Uit het geprognosticeerde verloop van de Algemene reserve zien we dat we interen in onze reserve positie. We hebben altijd een goede buffer gehad, maar naderen we niet langzamerhand de ondergrens?

Tot slot voorzitter, is het wel duidelijk dat de PvdA-fractie in grote lijnen achter deze kadernota staat, en kiest net als het college, met de noodzakelijke bezuinigingen van circa € 1,0 miljoen, voor het behoud van het voorzieningen niveau. Voor de dekking moet dan de OZB belasting met 35% verhoogd worden. Dat doet pijn, en wij vinden het ook geen fijne boodschap. Toch zijn we ervan overtuigd dat het bittere noodzaak is, en dat de lasten in Laarbeek weliswaar stijgen, maar nog steeds acceptabel zijn in het licht van onze kwaliteit in de dorpen, fysiek en sociaal.

Tot zover in eerste instantie.